

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี   คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. รองศาสตราจารย์รวีวรรณ อังกะนุรักษ์พันธุ์   รองศาสตราจารย์กลุ่มสาระคณิตศาสตร์
โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภกิจ เจริญวิสุตม์กุล   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาควิชาคณิตศาสตร์
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. อาจารย์สุภาวดี วิลาวลย์   ศึกษานิเทศก์ 9 สำนักพัฒนาการศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 12
5. อาจารย์กาญจนา ต.ไชยสุวรรณ   อาจารย์ 2 ระดับ 7 หมวดวิชาคณิตศาสตร์
โรงเรียนชลกันยานุกูล
6. อาจารย์วันทนี พิชิตมบุญ   อาจารย์ 2 ระดับ 7 หมวดวิชาคณิตศาสตร์
โรงเรียนชลกันยานุกูล
7. อาจารย์รุจิรัตน์ สิงหา   อาจารย์ 2 ระดับ 7 หมวดวิชาคณิตศาสตร์
โรงเรียนชลกันยานุกูล

(สำเนา)

ที่ ทม 2003/1014-1020

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

8 เมษายน 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำร้องยอวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายเอกรัฐ บุญเพ็ญนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การสร้างชุดกิจกรรมเรื่องตรรกศาสตร์เบื้องต้นเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในความควบคุมดูแลของ ผศ.ดร.อารมณีย์ เพชรชื่น ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประทุม ม่วงมี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

(สำเนา)

ที่ ทม 2003/1642

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

10 มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชลกันยานุกูล
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายเอกรัฐ บุญเพ็ญนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การสร้าง
ชุดกิจกรรมเรื่องตรรกศาสตร์เบื้องต้นเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 ในความควบคุมดูแลของ ผศ.ดร.อารมณีย์ เพชรชื่น ประธานกรรมการ
มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 1 ห้องเรียน โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์
ระหว่างวันที่ 9 - 16 มิถุนายน 2546 (ติดต่อผู้วิจัยโทร. 0-9602-7793)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่าง
ยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประทุม ม่วงมี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

(สำเนา)

ที่ ศธ 0528.03/0057

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

29 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชลกันยานุกูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายเอกรัฐ บุญเพ็ญนิลิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การสร้างชุดกิจกรรมเรื่องตรรกศาสตร์เบื้องต้นเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในความควบคุมดูแลของ ผศ.ดร.อารมณี เพชรชื่น ประธานกรรมการมีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างวันที่ 28 กรกฎาคม 2546 ถึงวันที่ 8 สิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประทุม ม่วงมี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ภาคผนวก ข

- ตารางแสดงการประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง
ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ
- ตารางแสดงการประเมินแบบทดสอบวัดความสามารถในการ
ให้เหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียน
โดยผู้เชี่ยวชาญ
- ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์เรื่องตรรกศาสตร์เบื้องต้น
- ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
แบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์
ก่อนและหลังเรียน
- ตารางคะแนนความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง
- ตารางคะแนนของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมทั้ง 6 ชุด
- ตารางคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของกลุ่มทดลอง

การประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น
โดยผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ผู้วิจัยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ตามวิธีของ
แฮมเบิลตัน และคณะ (Hambleton et al., 1987, p. 37 อ้างถึงใน บุญเชิด ภิญญอนันต์พงษ์,
2527, หน้า 68 – 70) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบทดสอบและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพิจารณาข้อสอบ
แต่ละข้อว่าวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการหรือไม่ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็นดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อนั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อนั้น

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อนั้น

2. คำนวณค่า IOC เป็นรายข้อแล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5
ส่วนข้อที่ต่ำกว่า 0.5 จะต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่

สูตรการคำนวณ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
24	1	1	-1	1	1	3	0.6	ใช้ได้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
25	1	1	-1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
26	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
38	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
40	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
41	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
42	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
43	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
44	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
45	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

สรุปผลการประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องตรรกศาสตร์เบื้องต้น ข้อสอบ

แต่ละข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์สอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกข้อ

การประเมินแบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ (ก่อนเรียน) โดยผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ผู้วิจัยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ตามวิธีของ แฮมบลิตัน และคณะ (Hambleton et al., 1987, p. 37 อ้างถึงใน บุญเชิด ภิญโญนนันต์พงษ์, 2527, หน้า 68 – 70) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบทดสอบและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพิจารณาข้อสอบ แต่ละข้อว่าวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการหรือไม่ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็นดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อนั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อนั้น

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อนั้น

2. คำนวณค่า IOC เป็นรายข้อแล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ส่วนข้อที่ต่ำกว่า 0.5 จะต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่

สูตรการคำนวณ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินแบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์
(ก่อนเรียน) โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อสอบ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7	1	1	1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
14	1	1	1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
24	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
25	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
26	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
38	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
40	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
41	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
42	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
43	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
44	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
45	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

สรุปผลการประเมินแบบทดสอบวัดวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ (ก่อนเรียน)

ข้อสอบแต่ละข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์สอดคล้องกับจุดประสงค์

ทุกข้อ

การประเมินแบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ (หลังเรียน)
โดยผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ผู้วิจัยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ตามวิธีของ
แฮมบลิตัน และคณะ (Hambleton et al., 1987, p. 37 อ้างถึงใน บุญเชิด ภิญญอนันต์พงษ์,
2527, หน้า 68 – 70) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบทดสอบและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพิจารณาข้อสอบ
แต่ละข้อว่าวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการหรือไม่ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็นดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อนั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อนั้น

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อนั้น

2. คำนวณค่า IOC เป็นรายข้อแล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5
ส่วนข้อที่ต่ำกว่า 0.5 จะต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่

สูตรการคำนวณ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินแบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์
(หลังเรียน) โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2	1	1	1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5	1	1	1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16	1	1	1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
24	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
25	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
26	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
38	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
40	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
41	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
42	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
43	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
44	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
45	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

สรุปผลการประเมินแบบทดสอบวัดวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ (หลังเรียน)
ข้อสอบแต่ละข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์สอดคล้องกับจุดประสงค์
ทุกข้อ

ตารางที่ 7 ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1*	0.70	0.86	23*	0.67	0.76
2*	0.60	0.15	24*	0.67	0.61
3	0.51	0.09	25*	0.74	0.88
4*	0.67	0.50	26*	0.74	0.88
5*	0.67	0.29	27	0.70	0.59
6	0.58	0.37	28*	0.72	0.74
7	0.72	0.55	29*	0.72	0.55
8*	0.63	0.16	30	0.58	0.37
9*	0.67	0.15	31*	0.67	0.76
10*	0.70	0.63	32*	0.67	0.61
11	0.63	0.26	33	0.74	0.88
12*	0.70	0.76	34	0.74	0.88
13*	0.65	0.36	35*	0.70	0.59
14	0.74	0.76	36*	0.72	0.74
15*	0.65	0.35	37	0.72	0.55
16*	0.63	0.51	38*	0.67	0.76
17*	0.70	0.63	39*	0.67	0.61
18	0.51	0.09	40*	0.74	0.88
19*	0.65	0.46	41*	0.74	0.88
20	0.67	0.10	42	0.70	0.59
21*	0.53	0.33	43*	0.72	0.74
22	0.70	0.38	44*	0.72	0.55
			45	0.58	0.37

หมายเหตุ * คือข้อที่เลือกเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

นำข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ที่มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป
มีความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกเป็นบวก มาหาค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$r_{cc} = \frac{r_{tt} S_x^2 + (\bar{x} - c)^2}{S_x^2 + (\bar{x} - c)^2}$$

เมื่อ

r_{tt} มีค่าเท่ากับ 0.90 (คำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ)

S_x^2 มีค่าเท่ากับ 52.646 (คำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ)

$\bar{x}$ มีค่าเท่ากับ 19.79 (คำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ)

c 65% ของ 30 มีค่าเท่ากับ 20 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ที่ Gronlund กำหนด

ไว้ 65% ถือว่าผ่าน เป็นมาตรฐานในการพิจารณาคะแนนจุดตัด

(Gronlund, 1981, p. 524 อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535, หน้า 203-204)

แทนค่า

$$r_{cc} = \frac{0.90 \times 52.646 + (19.79 - 20)^2}{52.646 + (19.79 - 20)^2}$$

$$r_{cc} = \frac{47.3814 + 0.0441}{52.646 + 0.0441}$$

$$r_{cc} = \frac{47.4255}{52.6901}$$

$$r_{cc} = 0.90$$

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

ตารางที่ 8 ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถ
ในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ (ก่อนเรียน)

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1*	0.70	0.39	23	0.53	0.46
2*	0.56	0.68	24*	0.70	0.26
3	0.53	0.46	25*	0.67	0.39
4*	0.70	0.26	26	0.56	0.33
5*	0.67	0.39	27*	0.72	0.21
6	0.56	0.33	28	0.60	0.58
7*	0.72	0.21	29*	0.67	0.24
8*	0.60	0.58	30	0.74	0.08
9*	0.67	0.24	31*	0.72	0.34
10	0.74	0.08	32*	0.70	0.39
11*	0.67	0.35	33	0.56	0.68
12*	0.67	0.35	34	0.53	0.46
13	0.53	0.54	35*	0.70	0.26
14	0.53	0.45	36*	0.67	0.39
15*	0.70	0.24	37	0.56	0.33
16*	0.63	0.32	38*	0.72	0.21
17*	0.60	0.40	39*	0.60	0.58
18*	0.67	0.20	40*	0.67	0.24
19*	0.65	0.59	41	0.74	0.08
20*	0.72	0.34	42*	0.70	0.39
21*	0.70	0.39	43	0.56	0.68
22	0.56	0.68	44*	0.53	0.46
			45*	0.70	0.26

หมายเหตุ * คือข้อที่เลือกเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์
(ก่อนเรียน)

นำข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ที่มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป มีความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกเป็นบวกมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ (ก่อนเรียน) ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$r_{cc} = \frac{r_{tt} S_x^2 + (\bar{x} - c)^2}{S_x^2 + (\bar{x} - c)^2}$$

เมื่อ

- r_{tt} มีค่าเท่ากับ 0.84 (คำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ)
- S_x^2 มีค่าเท่ากับ 35.287 (คำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ)
- $\bar{x}$ มีค่าเท่ากับ 18.63 (คำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ)
- c 65% ของ 30 มีค่าเท่ากับ 20 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ที่ Gronlund กำหนด

ไว้ 65% ถือว่าผ่าน เป็นมาตรฐานในการพิจารณาคะแนนจุดตัด (Gronlund, 1981, p. 524 อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535, หน้า 203-204)

แทนค่า

$$r_{cc} = \frac{0.84 \times 35.287 + (18.63 - 20)^2}{35.287 + (18.63 - 20)^2}$$

$$r_{cc} = \frac{29.64108 + 1.8769}{35.287 + 1.8769}$$

$$r_{cc} = \frac{31.51798}{37.16390}$$

$$r_{cc} = 0.85$$

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.85

ตารางที่ 9 ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบความสามารถ
ในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ (หลังเรียน)

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	0.67	0.14	23*	0.65	0.39
2*	0.58	0.49	24*	0.63	0.49
3*	0.53	0.54	25*	0.70	0.56
4*	0.63	0.43	26*	0.65	0.67
5	0.70	0.16	27	0.51	0.30
6	0.58	0.31	28	0.51	0.40
7*	0.72	0.30	29*	0.65	0.67
8*	0.63	0.43	30*	0.60	0.32
9*	0.67	0.30	31*	0.65	0.39
10*	0.65	0.67	32*	0.63	0.49
11	0.51	0.35	33*	0.70	0.56
12*	0.53	0.32	34*	0.65	0.67
13*	0.67	0.41	35	0.51	0.30
14*	0.67	0.27	36	0.51	0.40
15	0.51	0.04	37*	0.65	0.67
16*	0.70	0.56	38*	0.60	0.32
17*	0.60	0.23	39	0.67	0.14
18	0.72	0.13	40*	0.58	0.49
19*	0.67	0.32	41	0.53	0.54
20*	0.67	0.54	42*	0.63	0.43
21	0.58	0.45	43	0.70	0.16
22	0.44	0.36	44*	0.58	0.31
			45*	0.72	0.30

หมายเหตุ * คือข้อที่เลือกเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์
(หลังเรียน)

นำข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ที่มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป มีความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกเป็นบวก มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ (หลังเรียน) ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$r_{cc} = \frac{r_{tt} S_x^2 + (\bar{X} - c)^2}{S_x^2 + (\bar{X} - c)^2}$$

เมื่อ

r_{tt} มีค่าเท่ากับ 0.85 (คำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ)

S_x^2 มีค่าเท่ากับ 33.880 (คำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ)

$\bar{X}$ มีค่าเท่ากับ 16.98 (คำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ)

c 65% ของ 30 มีค่าเท่ากับ 20 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ที่ Gronlund กำหนด

ไว้ 65% ถือว่าผ่าน เป็นมาตรฐานในการพิจารณาคะแนนจุดตัด

(Gronlund, 1981, p. 524 อ้างถึงใน บุญธรรม กิจบริดาบริสุทธิ์, 2535, หน้า 203-204)

แทนค่า

$$r_{cc} = \frac{0.85 \times 33.880 + (16.98 - 20)^2}{33.880 + (16.98 - 20)^2}$$

$$r_{cc} = \frac{28.798 + 9.1204}{33.880 + 9.1204}$$

$$r_{cc} = \frac{37.9184}{43.0004}$$

$$r_{cc} = 0.88$$

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

ตารางที่ 10 คะแนนความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง 41 คน

นักเรียน คนที่	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนน หลังเรียน	D	D^2	นักเรียน คนที่	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนน หลังเรียน	D	D^2
1	12	15	3	9	21	18	22	4	16
2	17	19	2	4	22	12	20	8	64
3	13	15	2	4	23	18	22	4	16
4	14	16	2	4	24	18	22	4	16
5	18	22	4	16	25	16	20	4	16
6	15	18	3	9	26	15	20	5	25
7	15	19	4	16	27	17	21	4	16
8	17	24	7	49	28	16	21	5	25
9	18	25	6	36	29	15	19	4	16
10	10	14	4	16	30	15	21	6	36
11	12	16	4	16	31	14	19	5	25
12	14	19	5	25	32	14	20	6	36
13	17	23	6	36	33	15	21	6	36
14	17	21	5	25	34	16	21	5	25
15	14	18	4	16	35	17	20	3	9
16	16	20	4	16	36	16	20	4	16
17	15	20	5	25	37	14	19	5	25
18	16	20	4	16	38	14	19	5	25
19	16	21	5	25	39	13	19	6	36
20	17	20	3	9	40	15	20	5	25
					41	15	21	6	36

รวม $\sum D = 186$ $\sum D^2 = 912$

การวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง สถิติที่ใช้คือ

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}, df = N-1$$

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{40}}}, df = 40$$

$$t = \frac{186}{\sqrt{\frac{41 * 912 - 34596}{40}}}$$

$$t = \frac{186}{\sqrt{69.9}}$$

$$t = \frac{186}{8.36}$$

$$t = 22.25 **$$

$$t_{.01} = 2.423, df = 40$$

ตารางที่ 11 คะแนนของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 1 เรื่องประพจน์

นักเรียนคนที่	แบบทดสอบ (20) คะแนน	นักเรียนคนที่	แบบทดสอบ (20) คะแนน
1	19	21	20
2	20	22	18
3	20	23	12*
4	20	24	20
5	18	25	20
6	18	26	17
7	11*	27	18
8	20	28	19
9	11*	29	20
10	20	30	19
11	20	31	17
12	20	32	16
13	20	33	18
14	20	34	16
15	18	35	16
16	20	36	20
17	20	37	20
18	20	38	20
19	20	39	20
20	20	40	20
		41	20

ประสิทธิภาพของการทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 1 คำนวณจาก

$$E_0 = \left(\frac{F_1}{n} \right) \times 100$$

เมื่อ E_0 แทน ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จากการทำ
แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

F_1 แทน จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จากการทำ
แบบแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

n แทน จำนวนผู้เรียน

จุดตัดในการทำแบบทดสอบ คือ 65% ของ 20 คะแนน ได้แก่ 13 คะแนน

แทนค่า

$$E_0 = \left(\frac{F_1}{n} \right) \times 100$$

$$E_0 = \left(\frac{38}{41} \right) \times 100$$

$$E_0 = 92.68$$

ตารางที่ 12 คะแนนของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 2 เรื่องการเชื่อมประพจน์

นักเรียนคนที่	แบบทดสอบ (20) คะแนน	นักเรียนคนที่	แบบทดสอบ (20) คะแนน
1	16	21	17
2	18	22	14
3	20	23	16
4	20	24	18
5	20	25	20
6	16	26	20
7	12*	27	20
8	13	28	20
9	12*	29	20
10	12*	30	20
11	18	31	16
12	20	32	17
13	19	33	20
14	20	34	18
15	20	35	20
16	20	36	20
17	20	37	18
18	20	38	18
19	20	39	18
20	16	40	20
		41	20

ประสิทธิภาพของการทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 2 คำนวณจาก

$$E_0 = \left(\frac{F_1}{n} \right) \times 100$$

เมื่อ E_0 แทน ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จากการทำ
แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

F_1 แทน จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จากการทำ
แบบแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

n แทน จำนวนผู้เรียน

จุดตัดในการทำแบบทดสอบ คือ 65% ของ 20 คะแนน ได้แก่ 13 คะแนน

แทนค่า

$$E_0 = \left(\frac{F_1}{n} \right) \times 100$$

$$E_0 = \left(\frac{38}{41} \right) \times 100$$

$$E_0 = 92.68$$

ตารางที่ 13 คะแนนของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 3 เรื่องการหาค่าความจริงของประพจน์

นักเรียนคนที่	แบบทดสอบ (20) คะแนน	นักเรียนคนที่	แบบทดสอบ (20) คะแนน
1	13	21	12*
2	14	22	18
3	18	23	17
4	17	24	18
5	12*	25	20
6	12*	26	20
7	13	27	20
8	12*	28	20
9	12*	29	17
10	19	30	16
11	13	31	18
12	18	32	20
13	19	33	17
14	20	34	18
15	20	35	16
16	20	36	20
17	18	37	20
18	20	38	16
19	19	39	15
20	12*	40	20
		41	20

ประสิทธิภาพของการทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 3 คำนวณจาก

$$E_0 = \left(\frac{F_1}{n} \right) \times 100$$

เมื่อ E_0 แทน ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จากการทำ
แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

F_1 แทน จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จากการทำ
แบบแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

n แทน จำนวนผู้เรียน

จุดตัดในการทำแบบทดสอบ คือ 65% ของ 20 คะแนน ได้แก่ 13 คะแนน

แทนค่า

$$E_0 = \left(\frac{F_1}{n} \right) \times 100$$

$$E_0 = \left(\frac{35}{41} \right) \times 100$$

$$E_0 = 85.37$$

ตารางที่ 14 คะแนนของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 4 เรื่องประพจน์ที่สมมูลกันและสัจนิรันดร์

นักเรียนคนที่	แบบทดสอบ (20) คะแนน	นักเรียนคนที่	แบบทดสอบ (20) คะแนน
1	16	21	12*
2	16	22	18
3	20	23	12*
4	20	24	20
5	12*	25	16
6	18	26	16
7	12*	27	20
8	18	28	20
9	20	29	16
10	16	30	18
11	12*	31	12*
12	20	32	16
13	16	33	20
14	20	34	18
15	18	35	20
16	18	36	20
17	18	37	16
18	20	38	16
19	12*	39	18
20	18	40	20
		41	20

ประสิทธิภาพของการทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 4 คำนวณจาก

$$E_0 = \left(\frac{F_1}{n} \right) \times 100$$

เมื่อ E_0 แทน ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จากการทำ
แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

F_1 แทน จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จากการทำ
แบบแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

n แทน จำนวนผู้เรียน

จุดตัดในการทำแบบทดสอบ คือ 65% ของ 20 คะแนน ได้แก่ 13 คะแนน

แทนค่า

$$E_0 = \left(\frac{F_1}{n} \right) \times 100$$

$$E_0 = \left(\frac{34}{41} \right) \times 100$$

$$E_0 = 82.93$$

ตารางที่ 15 คะแนนของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 5 เรื่องตัวบ่งปริมาณ

นักเรียนคนที่	แบบทดสอบ (20) คะแนน	นักเรียนคนที่	แบบทดสอบ (20) คะแนน
1	18	21	12*
2	18	22	18
3	20	23	12*
4	18	24	18
5	16	25	18
6	14	26	18
7	12*	27	20
8	12*	28	20
9	18	29	20
10	18	30	20
11	14	31	12*
12	20	32	12*
13	16	33	18
14	20	34	12*
15	18	35	20
16	20	36	20
17	20	37	18
18	20	38	18
19	14	39	20
20	18	40	20
		41	20

ประสิทธิภาพของการทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 5 คำนวณจาก

$$E_0 = \left(\frac{F_1}{n} \right) \times 100$$

เมื่อ E_0 แทน ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จากการทำ
แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

F_1 แทน จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จากการทำ
แบบแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

n แทน จำนวนผู้เรียน

จุดตัดในการทำแบบทดสอบ คือ 65% ของ 20 คะแนน ได้แก่ 13 คะแนน

แทนค่า

$$E_0 = \left(\frac{F_1}{n} \right) \times 100$$

$$E_0 = \left(\frac{34}{41} \right) \times 100$$

$$E_0 = 82.93$$

ตารางที่ 16 คะแนนของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 6 เรื่องการให้เหตุผล

นักเรียนคนที่	แบบทดสอบ (20) คะแนน	นักเรียนคนที่	แบบทดสอบ (20) คะแนน
1	12*	21	14
2	16	22	16
3	16	23	12*
4	18	24	18
5	12*	25	16
6	14	26	16
7	14	27	20
8	12*	28	20
9	12*	29	18
10	16	30	16
11	14	31	12*
12	18	32	16
13	14	33	20
14	16	34	16
15	16	35	20
16	18	36	20
17	16	37	12*
18	16	38	14
19	14	39	12*
20	18	40	18
		41	20

ประสิทธิภาพของการทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 6 คำนวณจาก

$$E_0 = \left(\frac{F_1}{n} \right) \times 100$$

เมื่อ E_0 แทน ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จากการทำ
แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

F_1 แทน จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จากการทำ
แบบแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

n แทน จำนวนผู้เรียน

จุดตัดในการทำแบบทดสอบ คือ 65% ของ 20 คะแนน ได้แก่ 13 คะแนน

แทนค่า

$$E_0 = \left(\frac{F_1}{n} \right) \times 100$$

$$E_0 = \left(\frac{33}{41} \right) \times 100$$

$$E_0 = 80.49$$

80 ตัวแรกคำนวณจาก

$$E_1 = \frac{\sum E_0}{K}$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของการทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม
คิดเป็นร้อยละ

$\sum E_0$ แทน ผลรวมของร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ใน
การทำแบบแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมในแต่ละชุด

K แทน จำนวนชุดกิจกรรม

แทนค่า

$$E_1 = \frac{\sum E_0}{K}$$

$$E_1 = \frac{517.08}{6}$$

$$E_1 = 86.18$$

ตารางที่ 17 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ของกลุ่มทดลองจำนวน 41 คน

นักเรียนคนที่	คะแนน	นักเรียนคนที่	คะแนน
1	21	21	23
2	23	22	20
3	20	23	21
4	24	24	26
5	25	25	24
6	24	26	24
7	18*	27	25
8	23	28	23
9	25	29	24
10	18*	30	26
11	19*	31	19*
12	24	32	24
13	23	33	25
14	25	34	14*
15	26	35	25
16	23	36	25
17	21	37	23
18	24	38	23
19	23	39	24
20	22	40	24
		41	24

80 ตัวหลังคำนวณจาก

$$E_2 = \left(\frac{F_2}{N} \right) \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
คิดเป็นร้อยละ

F_2 แทน จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ในการทำแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์

N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

แทนค่า

$$E_2 = \left(\frac{F_2}{N} \right) \times 100$$

$$E_2 = \left(\frac{36}{41} \right) \times 100$$

$$E_2 = 87.80$$

ภาคผนวก ค

- แผนการสอน
- ชุดกิจกรรมเรื่องตรรกศาสตร์เบื้องต้นเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์
สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องตรรกศาสตร์เบื้องต้น
- แบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์

แผนการสอนที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ค 411 คณิตศาสตร์เสริมทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง ประพจน์ จำนวน 1 คาบ เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

ข้อความหรือประโยคที่มีค่าความจริงเป็นจริงหรือเป็นเท็จเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง
เรียกข้อความหรือประโยคนั้นว่า ประพจน์

จุดประสงค์ปลายทาง

กำหนดคุณสมบัติทั่วไปของข้อความหรือประโยคที่เป็นประพจน์ได้

จุดประสงค์นำทาง

1. สามารถให้เหตุผลจากตัวอย่างได้ว่าข้อความหรือประโยคใดเป็นประพจน์
2. สามารถให้เหตุผลจากตัวอย่างได้ว่าข้อความหรือประโยคใดเป็นประโยคเปิด

เนื้อหา

สิ่งที่นำมาพิจารณาในวิชาตรรกศาสตร์ ส่วนใหญ่มักเป็นข้อความและประโยคสัญลักษณ์
ซึ่งข้อความและประโยคสัญลักษณ์ดังกล่าว หากมีค่าความจริงเป็นจริงหรือเป็นเท็จอย่างใดอย่าง
หนึ่งแล้ว เราเรียกข้อความนี้ว่า ประพจน์

ส่วน ประโยคเปิด คือ ประโยคบอกเล่าหรือประโยคปฏิเสธที่มีตัวแปรและไม่เป็นประพจน์
แต่เมื่อแทนค่าตัวแปรด้วยสมาชิกในเอกภพสัมพัทธ์แล้วจะเป็นประพจน์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน คาบเรียนที่ 1

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูชี้แจงวิธีการเรียนเป็นรายบุคคลให้นักเรียนทุกคนทราบดังนี้
นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ด้วยตนเอง โดยใช้ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์
และปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรม เวลา ที่กำหนดไว้อย่างละเอียด

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 1 เรื่องประพจน์

1. ครูแจกชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาแบบฝึกหัด
ระหว่างเรียนและกิจกรรมคณิตศาสตร์ ซึ่งแจกจ่ายละเอียดไว้ในชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์แล้ว นัก
เรียนต้องปฏิบัติตามกิจกรรมให้ทันเวลาที่กำหนด
2. เมื่อนักเรียนพบข้อสงสัยในคำถามสามารถถามครูผู้สอนหรือเพื่อนได้ตลอดเวลา
3. ครูให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรม " มารู้จักประพจน์กันเถอะ "

4. ในขณะที่นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรม ครูจะต้องเดินดูนักเรียนแต่ละคนว่ามี การปฏิบัติงานกันอย่างไร พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะตอบข้อซักถามของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

นักเรียนร่วมกับครูผู้สอนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องประพจน์อภิปรายข้อความรู้ที่ได้จาก การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนจากชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปความคิดรวบยอด

นักเรียนร่วมกับครูช่วยกันสรุปความรู้เรื่องประพจน์

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล

เครื่องมือการวัด

1. แบบทดสอบหลังเรียนประจำชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 1
2. แบบฝึกหัดระหว่างเรียน

วิธีการวัด

1. จิตพิสัย วัดความสนใจ ความรับผิดชอบ การทำงานแข่งชันกับเวลา กระตือรือร้น มีความสุขและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้

2. ทักษะพิสัย วัดความสามารถในการจัดกิจกรรม " มารู้จักประพจน์กันเถอะ " ส่งผลงาน พร้อมใบคำตอบกิจกรรม

3. พุทธิพิสัย วัดความรู้ ความเข้าใจ ด้วยแบบฝึกหัดระหว่างเรียน แบบทดสอบหลังเรียน

สื่อการเรียน

1. ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 1 เรื่องประพจน์
2. ใบกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 1 " มารู้จักประพจน์กันเถอะ "

แผนการสอนที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ค 411 คณิตศาสตร์เสริมทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง การเชื่อมประพจน์ จำนวน 1 คาบ เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

ในวิชาคณิตศาสตร์มักจะพบประพจน์ที่เกิดจากการเชื่อมประพจน์อื่นๆเข้าด้วยกัน คำว่า “และ” “หรือ” “ถ้า.....แล้ว” “ก็ต่อเมื่อ” คำเหล่านี้เรียกว่า ตัวเชื่อม หรืออาจจะพบประพจน์ที่เปลี่ยนแปลงจากประโยคเดิม โดยเติมคำว่า “ไม่”

จุดประสงค์ปลายทาง

สามารถให้เหตุผลในการพิจารณาค่าความจริงของประพจน์เชิงเดียวและประพจน์เชิงประกอบ

จุดประสงค์นำทาง

1. แปลงประพจน์ให้อยู่ในรูปสัญลักษณ์ทางตรรกศาสตร์ได้
2. บอกค่าความจริงของประพจน์ที่มีตัวเชื่อม “และ” “หรือ” “ถ้า.....แล้ว” “ก็ต่อเมื่อ” “ไม่”
3. หานิเสธของประพจน์ที่กำหนดให้ได้
4. กำหนดคุณสมบัติทั่วไปของประพจน์ที่มีตัวเชื่อมได้
5. กำหนดคุณสมบัติทั่วไปของนิเสธประพจน์ได้

เนื้อหา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน คาบเรียนที่ 2

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

1. ครูชี้แจงวิธีการเรียนเป็นรายบุคคลให้นักเรียนทุกคนทราบดังนี้

นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ด้วยตนเอง โดยใช้ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ และปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรม เวลา ที่กำหนดไว้อย่างและส่งผลงานของนักเรียนจากการทำใบกิจกรรมเพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 2 เรื่องการเชื่อมประพจน์

1. ครูแจกชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 2 ให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและกิจกรรมคณิตศาสตร์ ซึ่งแจกรายละเอียดไว้ในชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์แล้ว นักเรียนต้องปฏิบัติตามกิจกรรมให้ทันเวลาที่กำหนด

2. เมื่อนักเรียนพบข้อสงสัยในคำถามสามารถถามครูผู้สอนหรือเพื่อนได้ตลอดเวลา
3. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม " อะไรเอ่ยคือการเชื่อมประพจน์ "
4. ในขณะที่นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรม ครูจะต้องเดินดูนักเรียนแต่ละคนว่ามีการปฏิบัติงานกันอย่างไร พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะตอบข้อซักถามของนักเรียน
5. นักเรียนแต่ละคนส่งผลงานของตนเอง เพื่อนำมาประเมินว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

นักเรียนร่วมกับครูผู้สอนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องประพจน์อภิปรายข้อความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนจากชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปความคิดรวบยอด

นักเรียนร่วมกับครูช่วยกันสรุปความรู้เรื่องประพจน์

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล

เครื่องมือการวัด

1. แบบทดสอบหลังเรียนประจำชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 2
2. แบบฝึกหัดระหว่างเรียน

วิธีการวัด

1. จิตพิสัย วัดความสนใจ ความรับผิดชอบ การทำงานแข่งขันกับเวลา กระตือรือร้น มีความสุขเห็นคุณค่าของการเรียนรู้
2. ทักษะพิสัย วัดความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรม" การเชื่อมประพจน์ "
3. พุทธิพิสัย วัดความรู้ ความเข้าใจ ด้วยแบบฝึกหัดระหว่างเรียน แบบทดสอบหลังเรียน

สื่อการเรียน

1. ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 2 เรื่องการเชื่อมประพจน์
2. ใบกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 2 " การเชื่อมประพจน์ "

แผนการสอนที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ค 411 คณิตศาสตร์เสริมทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง ตารางค่าความจริง จำนวน 1 คาบ เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

ตารางค่าความจริง คือ ตารางที่แสดงค่าความจริงที่เป็นไปได้ทั้งหมดของประพจน์
ค่าความจริงในตาราง จะมีกี่กรณีนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนประพจน์ที่เราพิจารณา

จุดประสงค์ปลายทาง

สามารถให้เหตุผลในการพิจารณาค่าความจริงที่เป็นไปได้แต่ละกรณี

จุดประสงค์นำทาง

- 1) มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องตารางค่าความจริง
- 2) สร้างตารางหาค่าความจริงของประพจน์ที่ได้จากการนำประพจน์ย่อยมาเชื่อมกัน
- 3) หาค่าความจริงของประพจน์ที่เกิดจากการนำประพจน์ย่อยมาเชื่อมกันเมื่อทราบค่า

ความจริง ของประพจน์ย่อย

เนื้อหา

ประพจน์ n ประพจน์ จะได้จำนวนกรณีของค่าความจริง เป็น

$$2^n \text{ เมื่อ } n = 1, 2, 3, \dots$$

ในการพิจารณาค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ ถ้าไม่ทราบค่าความจริงของ
ประพจน์เดี่ยวจะต้องพิจารณาหาค่าความจริงที่เป็นไปได้ทุกกรณี

รูปแบบของประพจน์ คือ ประพจน์ที่เกิดจากประพจน์ย่อยหลาย ๆ ประพจน์เชื่อมกันด้วย
ตัวเชื่อมต่าง ๆ กลายเป็นประพจน์ใหญ่ 1 ประพจน์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน คาบเรียนที่ 3

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูชี้แจงวิธีการเรียนเป็นรายบุคคลให้นักเรียนทุกคนทราบดังนี้

นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ด้วยตนเอง โดยใช้ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์
และปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรม เวลา ที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 3 เรื่องตารางค่าความจริง

ครูแจกชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 3 ให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาแบบฝึกหัดระหว่าง
เรียนและกิจกรรมคณิตศาสตร์ ซึ่งแจกรายละเอียดไว้ในชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์แล้ว นักเรียนต้อง

ปฏิบัติกิจกรรมให้ทันเวลาที่กำหนด

1. เมื่อนักเรียนพบข้อสงสัยในคำถามสามารถถามครูผู้สอนหรือเพื่อนได้ตลอดเวลา
2. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม " การหาค่าความจริงของรูปแบบประพจน์ "
3. ในขณะที่นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรม ครูจะต้องเดินดูนักเรียนแต่ละคนว่ามีการปฏิบัติงานกันอย่างไร พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะตอบข้อซักถามของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

นักเรียนร่วมกับครูผู้สอนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องตารางค่าความจริงอภิปรายข้อความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนจากชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปความคิดรวบยอด

นักเรียนร่วมกับครูช่วยกันสรุปความรู้เรื่องตารางค่าความจริง

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล

เครื่องมือการวัด

1. แบบทดสอบหลังเรียนประจำชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 3
2. แบบฝึกหัดระหว่างเรียน

วิธีการวัด

1. จิตพิสัย วัดความสนใจ ความรับผิดชอบ การทำงานแข่งชั้นกับเวลา กระตือรือร้น มีความสุขเห็นคุณค่าของการเรียนรู้
2. ทักษะพิสัย วัดความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรม " การหาค่าความจริงของรูปแบบประพจน์ "
3. พุทธิพิสัย วัดความรู้ ความเข้าใจ ด้วยแบบฝึกหัดระหว่างเรียน แบบทดสอบหลังเรียน

สื่อการเรียน

1. ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 3 เรื่องตารางค่าความจริง
2. กิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 3 " การหาค่าความจริงของรูปแบบประพจน์ "

แผนการสอนที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ค 411 คณิตศาสตร์เสริมทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง ประพจน์ที่สมมูลกันและสัจนิรันดร์ จำนวน 1 คาบ เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

ประพจน์ p และ q จะสมมูลกันหรือไม่นั้น ทำโดยนำ $\leftrightarrow$ มาเชื่อมจะได้ประพจน์ใหม่ $p \leftrightarrow q$ ซึ่งถ้า p และ q สมมูลกันแล้วประพจน์ $p \leftrightarrow q$ จะเป็นสัจนิรันดร์

วิธีที่จะหาว่าประพจน์ใด เป็น สัจนิรันดร์ ก็คือการใช้ตารางค่าความจริง

จุดประสงค์ปลายทาง

สามารถให้เหตุผลในการพิจารณาได้ว่าประพจน์ที่กำหนดให้คู่ใดสมมูลกัน รูปแบบใดเป็น สัจนิรันดร์

จุดประสงค์นำทาง

1. บอกได้ว่าประพจน์ที่กำหนดให้คู่ใดสมมูลกัน
2. บอกได้ว่ารูปแบบประพจน์ที่กำหนดให้ รูปแบบใดเป็นสัจนิรันดร์
3. หาได้ว่าประพจน์ที่กำหนดให้เป็นสัจนิรันดร์หรือเป็นเท็จโดยรูปแบบ
4. ใช้ความรู้เรื่องตารางค่าความจริงและการหาค่าความจริงของรูปแบบของประพจน์ได้

อย่างมีเหตุผล

5. เห็นด้วยกับธรรมชาติของคณิตศาสตร์ที่เห็นได้โดยง่าย

เนื้อหา

ให้ p และ q เป็นประพจน์ p จะสมมูลกับ q ก็ต่อเมื่อ ประพจน์ p และ q มีค่าความจริงเหมือนกันทุกกรณี เขียนสัญลักษณ์แทนได้ คือ $p \equiv q$

ประพจน์ที่เป็นจริงเสมอหรือประพจน์ที่เป็นสัจนิรันดร์ คือ ประพจน์ที่ให้ค่าความจริงเป็นจริงตลอดในทุกๆกรณีไม่ว่าประพจน์ย่อยจะมีค่าความจริงอะไรก็ตามซึ่งแสดงด้วยตารางค่าความจริง

ประพจน์ที่เป็นเท็จเสมอ คือ ประพจน์ที่ได้ค่าความจริงเป็นเท็จตลอดในทุก ๆ กรณีไม่ว่าประพจน์ย่อยจะมีค่าความจริงเป็นอะไรก็ตาม ซึ่งแสดงด้วยตารางค่าความจริง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน คาบเรียนที่ 4

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูชี้แจงวิธีการเรียนเป็นรายบุคคลให้นักเรียนทุกคนทราบดังนี้ นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ด้วยตนเอง โดยใช้ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ และปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรม เวลาที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอน

ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 4 เรื่อง ประพจน์ที่สมมูลกันและสัจนิรันดร์

1. ครูแจกชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 4 ให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและกิจกรรมคณิตศาสตร์ ซึ่งแจกรายละเอียดไว้ในชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์แล้ว นักเรียนต้องปฏิบัติตามกิจกรรมให้ทันเวลาที่กำหนด

2. เมื่อนักเรียนพบข้อสงสัยในคำถามสามารถถามครูผู้สอนหรือเพื่อนได้ตลอดเวลา

3. ครูให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรม “ ประพจน์ที่สมมูลกันและสัจนิรันดร์ ”

4. ในขณะที่นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรม ครูจะต้องเดินดูนักเรียนแต่ละคนว่ามี การปฏิบัติงานกันอย่างไร พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะตอบข้อซักถามของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

นักเรียนร่วมกับครูผู้สอนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องประพจน์ที่สมมูลกันและสัจนิรันดร์ อภิปรายข้อความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติตามกิจกรรมของนักเรียนจากชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปความคิดรวบยอด

นักเรียนร่วมกับครูช่วยกันสรุปความรู้เรื่องประพจน์ที่สมมูลกันและสัจนิรันดร์

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล

เครื่องมือการวัด

1. แบบทดสอบหลังเรียนประจำชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 4

2. แบบฝึกหัดระหว่างเรียน

วิธีการวัด

1. จิตพิสัย วัดความสนใจ ความรับผิดชอบ การทำงานแข่งชันกับเวลา กระตือรือร้น มีความสุขเห็นคุณค่าของการเรียนรู้

2. ทักษะพิสัย วัดความสามารถในการจัดกิจกรรม “ ประพจน์ที่สมมูลกันและสัจนิรันดร์ ”

3. พุทธิพิสัย วัดความรู้ ความเข้าใจ ด้วยแบบฝึกหัดระหว่างเรียน แบบทดสอบหลังเรียน

สื่อการเรียน

1. ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 4 เรื่องการหาค่าความจริงของรูปแบบของประพจน์

2. กิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 4 “ ประพจน์ที่สมมูลกันและสัจนิรันดร์ ”

แผนการสอนที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ค 411 คณิตศาสตร์เสริมทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง ตัวบ่งปริมาณ จำนวน 1 คาบ เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

ตัวบ่งปริมาณ (Quantifiers) คือ ข้อความที่เติมลงไปหน้าประโยคเปิดซึ่งแทนค่าตัวแปรในประโยคเปิด แล้วทำให้บอกถึงสมาชิกทุกตัวหรือสมาชิกบางตัวในเอกภพสัมพัทธ์ที่ทำให้ประโยคเปิดกลายเป็นประพจน์และบอกค่าความจริงได้

ประโยคที่มีตัวบ่งปริมาณ จะสมมูลกันก็ต่อเมื่อมีค่าความจริงเหมือนกันทุกกรณี

ประโยคที่มีตัวบ่งปริมาณ จะเป็นนิเสธกันก็ต่อเมื่อมีค่าความจริงตรงกันข้ามทุกกรณี

จุดประสงค์ปลายทาง

1. สามารถให้เหตุผลในการพิจารณาข้อความที่เติมลงไปหน้าประโยคเปิดที่ทำให้ประโยคเปิดกลายเป็นประพจน์และบอกค่าความจริงได้
2. ใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างมีคุณค่าและเกิดประโยชน์ในการสื่อความหมาย

จุดประสงค์นำทาง

1. เขียนข้อความที่กำหนดให้ให้อยู่ในรูปสัญลักษณ์โดยใช้ตัวบ่งปริมาณ
2. เขียนข้อความในรูปสัญลักษณ์ที่มีตัวบ่งปริมาณให้เป็นข้อความในรูปภาษาเขียน
3. สามารถบอกค่าความจริงที่มีตัวบ่งปริมาณตัวแปรเดียว
4. บอกได้ว่าประโยคที่มีตัวบ่งปริมาณคู่ใดสมมูลหรือเป็นนิเสธกัน

เนื้อหา

ข้อความที่เติมลงไปหน้าประโยคเปิดซึ่งแทนค่าตัวแปรในประโยคเปิด แล้วทำให้บอกถึงสมาชิกทุกตัวหรือสมาชิกบางตัวในเอกภพสัมพัทธ์ที่ทำให้ประโยคเปิดกลายเป็นประพจน์และบอกค่าความจริงได้ เรียกว่า “ ตัวบ่งปริมาณ ”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน คาบเรียนที่ 5

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูชี้แจงวิธีการเรียนเป็นรายบุคคลให้นักเรียนทุกคนทราบดังนี้

นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ด้วยตนเอง โดยใช้ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์และปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรม เวลา ที่กำหนดไว้อย่างและส่งผลงานของนักเรียนจากการทำใบกิจกรรมเพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 5 เรื่องตัวบ่งปริมาณ

1. ครูแจกชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 5 ให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและกิจกรรมคณิตศาสตร์ ซึ่งแจกรายละเอียดไว้ในชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์แล้ว นักเรียนต้องปฏิบัติตามกิจกรรมให้ทันเวลาที่กำหนด

2. เมื่อนักเรียนพบข้อสงสัยในคำถามสามารถถามครูผู้สอนหรือเพื่อนได้ตลอดเวลา

3. ครูให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรม " ตัวบ่งปริมาณ "

4. ในขณะที่นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรม ครูจะต้องเดินดูนักเรียนแต่ละคนว่ามี การปฏิบัติงานกันอย่างไร พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะตอบข้อซักถามของนักเรียน

5. นักเรียนแต่ละคนส่งผลงานของตนเอง เพื่อนำมาประเมินว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

นักเรียนร่วมกับครูผู้สอนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องประพจน์อภิปรายข้อความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติตามกิจกรรมของนักเรียนจากชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปความคิดรวบยอด

นักเรียนร่วมกับครูช่วยกันสรุปความรู้เรื่อง ตัวบ่งปริมาณ

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล

เครื่องมือการวัด

1. แบบทดสอบหลังเรียนประจำชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 5
2. แบบฝึกหัดระหว่างเรียน

วิธีการวัด

1. จิตพิสัย วัดความสนใจ ความรับผิดชอบ การทำงานแข่งขันทันกับเวลา กระตือรือร้น มีความสุขเห็นคุณค่าของการเรียนรู้
2. ทักษะพิสัย วัดความสามารถในการจัดกิจกรรม " ตัวบ่งปริมาณ "
3. พุทธิพิสัย วัดความรู้ ความเข้าใจ ด้วยแบบฝึกหัดระหว่างเรียน แบบทดสอบหลังเรียน

สื่อการเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 5 เรื่องตัวบ่งปริมาณ
2. กิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 5 " ตัวบ่งปริมาณ "

แผนการสอนที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ค 411 คณิตศาสตร์เสริมทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง การให้เหตุผล จำนวน 1 คาบ เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

พื้นฐานของวิชาคณิตศาสตร์ทั้งหมดได้แก่ การให้เหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์ซึ่งผลที่ได้จากการพิสูจน์ทางตรรกศาสตร์หรือการให้เหตุผลมี 2 ลักษณะคือสมเหตุสมผลกับไม่สมเหตุสมผล
จุดประสงค์ปลายทาง

ใช้การให้เหตุผลแบบอุปนัยและนิรนัยได้

จุดประสงค์นำทาง

1. บอกได้ว่าการให้เหตุผลที่กำหนดให้สมเหตุสมผลหรือไม่
2. สามารถให้เหตุผลในการพิจารณาได้ว่า การให้เหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์สมเหตุสมผล หรือ ไม่สมเหตุสมผล

เนื้อหา

ในการให้เหตุผลแยกออกได้เป็น 2 แบบคือ

- (1) การให้เหตุผลแบบนิรนัย (deductive reasoning or deduction)
- (2) การให้เหตุผลแบบอุปนัย (inductive reasoning or induction)

ในการตรวจสอบความสมเหตุสมผลนั้นทำได้หลายวิธี วิธีดั้งเดิมที่ใช้กันในสมัยโบราณ ได้แก่ วิธีของอริสโตเติล ปัจจุบันได้พัฒนามาใช้แผนภาพแทนเซต ของเวน-ออยเลอร์ ซึ่งใช้สำหรับข้อความที่เขียนด้วยแผนภาพแทนเซตได้ วิธีของเวน-ออยเลอร์ จะวาดแผนภาพให้สอดคล้องกับเหตุ หรือสมมุติฐานกรณีที่เป็นไปได้

การให้เหตุผลบางครั้งเราอาจไม่ใช้แผนภาพแทนเซตได้ มีอีกวิธีหนึ่งคือ การตรวจสอบความสมเหตุสมผลโดยใช้ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์ เราทำได้โดยเปลี่ยนข้อความที่กำหนดให้เป็นประโยคสัญลักษณ์โดยใช้ "ถ้า.....แล้ว" เป็นตัวเชื่อมระหว่างสาเหตุกับผล ถ้ามีสาเหตุหลายสาเหตุก็ให้ใช้ "และ" เป็นตัวเชื่อมระหว่างสาเหตุนั้น

กิจกรรมการเรียนการสอน คาบเรียนที่ 6

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูชี้แจงวิธีการเรียนเป็นรายบุคคลให้นักเรียนทุกคนทราบดังนี้

นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ด้วยตนเอง โดยใช้ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ และ

ปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรม เวลา ที่กำหนดไว้อย่างละเอียดและส่งผลงานของนักเรียนจากการทำใบกิจกรรมเพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 6 เรื่องการให้เหตุผล ครูแจกชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 6 ให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและกิจกรรมคณิตศาสตร์ ซึ่งแจกรายละเอียดไว้ในชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์แล้ว นักเรียนต้องปฏิบัติตามกิจกรรมให้ทันเวลาที่กำหนด

1. เมื่อนักเรียนพบข้อสงสัยในคำถามสามารถถามครูผู้สอนหรือเพื่อนได้ตลอดเวลา
2. ครูให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรม " สร้างเหตุสร้างผล "
3. ในขณะที่นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรม ครูจะต้องเดินดูนักเรียนแต่ละคนว่ามีการปฏิบัติงานกันอย่างไร พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะตอบข้อซักถามของนักเรียน
4. นักเรียนแต่ละคนส่งผลงานของตนเอง เพื่อนำมาประเมินว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

นักเรียนร่วมกับครูผู้สอนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องการอ้างเหตุผลอภิปรายข้อความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติตามกิจกรรมของนักเรียนจากชุดกิจกรรม

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปความคิดรวบยอด

นักเรียนร่วมกับครูช่วยกันสรุปความรู้เรื่องการให้เหตุผล

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล

เครื่องมือการวัด

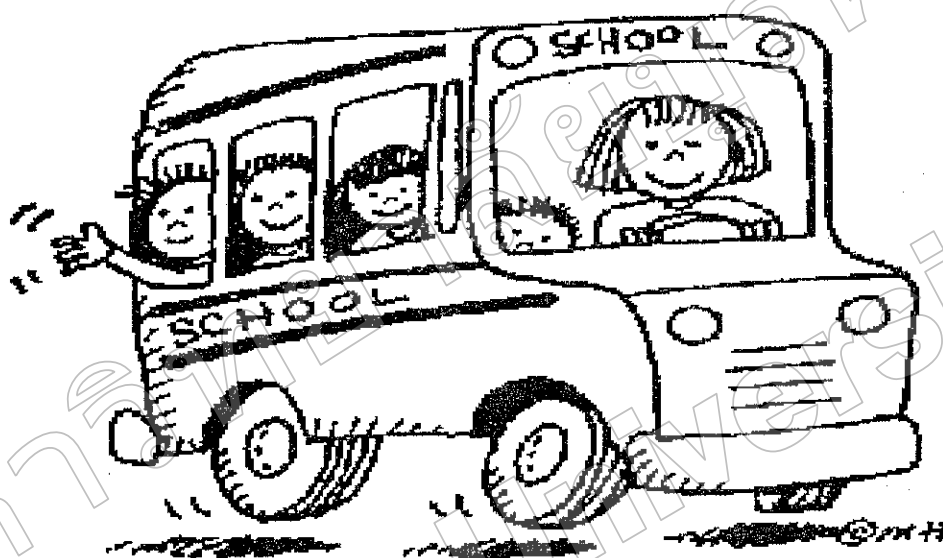
1. ทดสอบหลังเรียนประจำชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 6
2. แบบฝึกหัดระหว่างเรียน

วิธีการวัด

1. จิตพิสัย วัดความสนใจ ความรับผิดชอบ การทำงานแข่งชันกับเวลา กระตือรือร้น มีความสุข เห็นคุณค่าของการเรียนรู้
  2. ทักษะพิสัย วัดความสามารถในการจัดกิจกรรม " สร้างเหตุสร้างผล "
  3. พุทธพิสัย วัดความรู้ ความเข้าใจ ด้วยแบบฝึกหัดระหว่างเรียน แบบทดสอบหลังเรียน
- สื่อการเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 6 เรื่องการให้เหตุผล
2. กิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 6 " สร้างเหตุสร้างผล "

คณิตศาสตร์เสริมทักษะ (ค 411)

ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 1

เรื่อง

ประพจน์

เวลา 50 นาที

โรงเรียน.....

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้น ม. 5/.....เลขที่.....

ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 1

เรื่อง ประพจน์

คำชี้แจง ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 1 มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ความรู้เรื่องประพจน์ (ใช้เวลา 15 นาที)

นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหา เรื่อง ประพจน์พร้อมทั้งทำแบบฝึกหัด เมื่อพบปัญหาในการเรียนสามารถถามครูหรือเพื่อนๆ ได้

ตอนที่ 2 กิจกรรม “ มารู้จักประพจน์กันเถอะ ” (ใช้เวลา 20 นาที)

หลังจากนักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจแล้วปฏิบัติกิจกรรมในใบกิจกรรม ตามลำดับขั้นตอนจนเข้าใจโดยศึกษาข้อตกลงให้เข้าใจและรับฟังคำอธิบายเพิ่มเติมจากครูผู้สอน

ตอนที่ 3 แบบทดสอบชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 1 (ใช้เวลา 15 นาที)

เมื่อปฏิบัติกิจกรรมในตอนที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับ และทำแบบทดสอบชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 1

จุดประสงค์

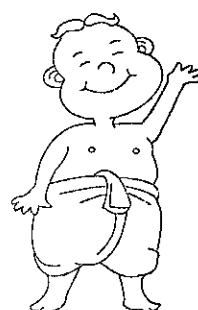
เมื่อนักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 1 แล้วนักเรียนสามารถ

- 1) บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประพจน์
- 2) บอกได้ว่าประโยคที่กำหนดให้เป็นประโยคเปิดหรือไม่

เวลาที่ใช้ 50 นาที

ประพจน์

- สื่อ**
1. ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 1
  2. ใบกิจกรรมคณิตศาสตร์ “ ใบกิจกรรมที่ 1 ”

ตอนที่ 1

ประพจน์ (Proposition or Statements)

สิ่งที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาข้อความต่างๆ ก็คือค่าความจริง (Truth value) ซึ่งผลของการพิจารณา มีสองประการคือ

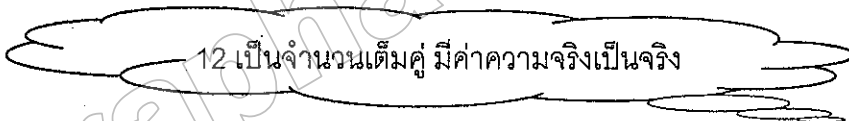
1. ข้อความที่พิจารณา มีค่าความจริงเป็นจริง (True) ใช้สัญลักษณ์ T
2. ข้อความที่พิจารณา มีค่าความจริงเป็นเท็จ (False) ใช้สัญลักษณ์ F

สิ่งที่นำมาพิจารณาในวิชาตรรกศาสตร์ ส่วนใหญ่ มักเป็นข้อความและประโยคสัญลักษณ์ ซึ่งข้อความและประโยคสัญลักษณ์ดังกล่าว หากมีค่าความจริงเป็นจริงหรือเป็นเท็จอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว เราเรียกข้อความนี้ว่า ประพจน์ เช่น

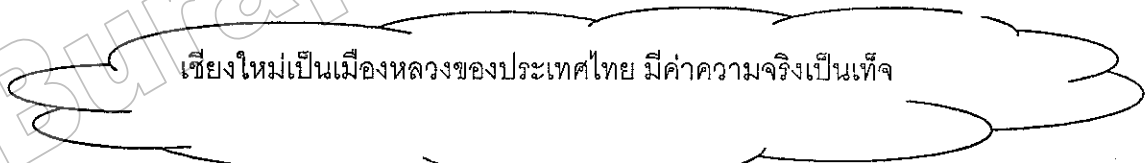
ตัวอย่าง ข้อความที่เป็นประพจน์

$2 + 3 = 6$ เป็นประพจน์ มีค่าความจริงเป็นเท็จ

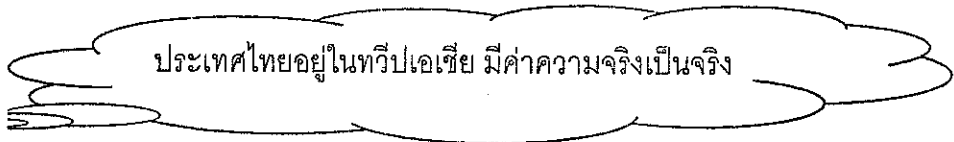
12 เป็นจำนวนเต็มคู่ มีค่าความจริงเป็นจริง

เชียงใหม่เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย มีค่าความจริงเป็นเท็จ

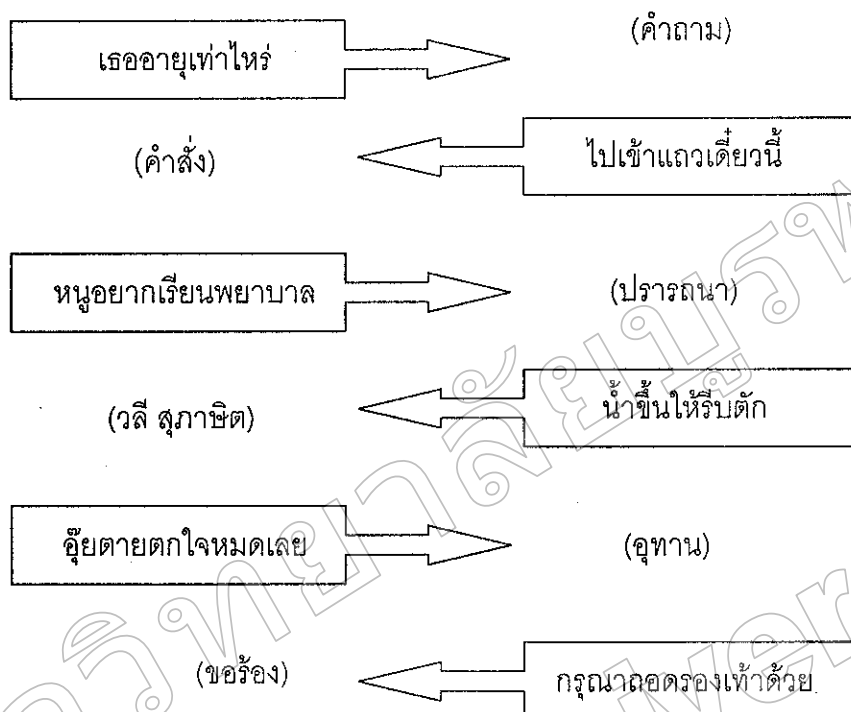

เศษส่วนเป็นจำนวนตรรกยะ มีค่าความจริงเป็นจริง

ประเทศไทยอยู่ในทวีปเอเชีย มีค่าความจริงเป็นจริง

ตัวอย่าง ประโยคที่ไม่เป็นประพจน์

ประโยคเปิด (Open Sentences)

ประโยคเปิด คือ ประโยคที่ไม่สามารถบอกว่ามีค่าความจริงเป็นอย่างไร เพราะมีตัวแปรอยู่ในประโยค ประโยคเปิดไม่เป็นประพจน์แต่เมื่อแทนค่าของตัวแปรดังกล่าวแล้ว ประโยคเปิดดังกล่าวจะกลายเป็นประพจน์ที่มีค่าความจริงเป็นจริงหรือเท็จ

ตัวอย่าง ประโยคเปิด

$x < 2$ เราไม่สามารถที่จะบอกได้ว่าประโยคนี้เป็นจริงหรือเท็จ

ถ้าแทน x ด้วย 1 ประโยคจะเป็นจริง $\leftarrow x < 2 \rightarrow$ ถ้าแทน x ด้วย 3 ประโยคจะเป็นเท็จ

เขาแต่งเรื่องพระอภัยมณี เราไม่สามารถที่จะบอกได้ว่าประโยคนี้เป็นจริงหรือเท็จ
(ถ้าแทน "เขา" ด้วยสุนทรภู่ ประโยคนี้เป็นจริง ถ้าแทน "เขา" ด้วยอาร์คิมิดีส ประโยคนี้เป็นเท็จ)

จะเห็นว่า ประโยคคำถาม คำสั่ง ขอร้อง อ้อนวอน คำพึงเพย ห้าม แสดงความปรารถนา และประโยคอุทาน ฯลฯ ไม่สามารถบอกค่าความจริงเป็นจริง หรือเท็จ ดังนั้นประโยคเหล่านี้ ไม่เป็นประพจน์

เรานิยมใช้สัญลักษณ์ $p, q, r, s, \dots$ แทนประพจน์

เช่น p : แทน $2 + 3 = 8$

q : แทน มหาวิทยาลัยบูรพาอยู่ทางภาคตะวันออกของไทย

r : แทน นกบินได้

และสัญลักษณ์ที่ใช้แทนประโยคเปิดที่มี x เป็นตัวแปร คือ $p(x), q(x)$

$p(x)$ แทน เขาชอบกินกล้วยเดี่ยว

$q(x)$ แทน $2x + 5 = 13$

นักเรียนแต่ละคนช่วยกันสรุป ความแตกต่างระหว่างประพจน์และประโยคเปิด

ข้อที่ 1.....

ข้อที่ 2.....

ข้อที่ 3.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัดชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 1

(1) จงพิจารณาประโยคต่อไปนี้ว่าเป็นประพจน์หรือไม่เพราะเหตุใด (10 คะแนน)

ประโยค	เป็นประพจน์หรือไม่	เหตุผล
ตัวอย่าง 4 เป็นจำนวนเต็มคู่หรือไม่	ไม่เป็นประพจน์	เพราะเป็นประโยคคำถาม

ประโยค	เป็นประพจน์หรือไม่	เหตุผล
ฉันอยากเป็นนักแสดง		
$3 + 2 = 0$		
หาร 3 ด้วย 2 ได้ผลลัพธ์เท่าไร .		
ช่วยอธิบายเลขข้อนี้ให้หน่อย		
1 มากกว่า -2		
7 เป็นจำนวนคี่		
0 เป็นจำนวนคู่		
ปลาและนกเป็นสัตว์ปีก		
สวัสดีปีใหม่		
จงหาค่าของ X ที่ทำให้ $x - 5 = 0$		
เธอจะไปไหน		
กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย		
$x + 3 = 8$		
จงช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนให้สะอาด		
$12 \div 3 = 6$		
ถ้า $x = \{1, 4, 9\}$ และ $y = \{8, 9, 10\}$ แล้ว $x - y = \{1, 4\}$		
ฉันอยากเป็นตำรวจ		
ห้ามทิ้งขยะบริเวณนี้		
$\{1, 2\} \subset \{1, 2, 3\}$		
-2 เป็นจำนวนเต็มคู่		

- (2) จงพิจารณาว่าประโยคต่อไปนี้ประพจน์หรือเป็นประโยคเปิดหรือไม่ใช่ทั้งประพจน์และประโยคเปิด (10 คะแนน)

ประโยค/ข้อความ	ประพจน์	ไม่ใช่ทั้งประพจน์ และประโยคเปิด	ประโยคเปิด
$x + 5 = 12$			
$3^2 + 5 = 14$			
$y^2 = 25$			
$\sqrt{144} = 10$			
$4z + 5 = 21$			
$\sqrt{2}$ เป็นจำนวนอตรรกยะ			
เขาชอบไปดูภาพยนตร์			
จงหาค่า x จากสมการ $x + 2 = 6$			
คนดีมีคู่			
เธอเป็นคนสวย			
24 เป็น 3 เท่าของ 8			
0 เป็นทั้งจำนวนคู่และจำนวนคี่			
มี x บางตัวซึ่ง $x^2 - x = 2$			
มีจำนวนจริงบางตัว ซึ่ง $x < 5$			
ปีกกล้าขาแข็ง			
พระศุภร์เข้าพระเสาร์แทรก			
ดวงจันทร์มีแสงสว่างในตัวเอง			
เปิดน้ำเป็นชื่อเปิดชนิดหนึ่ง			
วิชาคณิตศาสตร์จำเป็นสำหรับทุกคน			
จังหวัดเชียงใหม่ตั้งอยู่ที่ภาคเหนือของประเทศไทย			

ตอนที่ 2

กิจกรรมที่ 1 “ มารู้จักประพจน์กันเถอะ ”

เรื่อง

มารู้จักประพจน์กันเถอะ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประพจน์
2. บอกได้ว่าประโยคที่กำหนดให้เป็นประโยคเปิดหรือไม่
3. กำหนดคุณสมบัติทั่วไปของประพจน์และประโยคเปิด
4. เห็นด้วยกับธรรมชาติของคณิตศาสตร์ที่เห็นได้โดยง่าย

รูปแบบการจัดกิจกรรม

เป็นกิจกรรมกลุ่ม ให้นักเรียนสร้างข้อความแล้วร่วมกันอภิปราย

วิธีดำเนินการ

1. ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน
2. แต่ละกลุ่มช่วยกันยกตัวอย่างข้อความที่เป็นประพจน์หรือประโยคเปิด พร้อมทั้งบอกค่าความจริง แล้วร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียน
3. นำใบกิจกรรมของแต่ละกลุ่มไปตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งกับครูผู้สอนแล้วเก็บเข้าแฟ้มสะสมงาน

ประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. ผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

หมายเหตุ

หากข้อความใดมีปัญหา มีข้อสงสัยให้ร่วมอภิปรายบนกระดานทั้งชั้น

ตอนที่ 3

แบบทดสอบชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 1

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ห้อง.....

จงพิจารณาว่าประโยคใดเป็นประพจน์ ถ้าเป็นประพจน์ จงระบุค่าความจริง (20 คะแนน)

ประโยค	เป็นประพจน์หรือไม่	ค่าความจริง
ออกไปนะ		
เศษส่วนไม่เป็นจำนวนตรรกยะ		
หลับตาเดี๋ยวนี้นะ		
2 เป็นจำนวนเฉพาะ		
$2(2) + 4 > 12$		
$X + 13 = 25$		
ใครๆก็ทำได้		
รักดีห้ามจู้รักชั่วห้ามเสา		
สามเหลี่ยมบางรูปเป็นสามเหลี่ยมด้านเท่า		
สามเหลี่ยมทุกรูปเป็นสามเหลี่ยมหน้าจั่ว		
4 เป็นจำนวนคู่หรือไม่		

จงยกตัวอย่างประพจน์ที่มีค่าความจริงเป็นจริงมา 3 ตัวอย่าง

.....

.....

.....

จงยกตัวอย่างประพจน์ที่มีค่าความจริงเป็นเท็จมา 3 ตัวอย่าง

.....

.....

.....

จงยกตัวอย่างประโยคที่ไม่เป็นประพจน์มา 3 ตัวอย่าง

.....

.....

.....

สรุปความแตกต่างระหว่างประพจน์และประโยคเปิด

ให้ครูผู้สอนเป็นผู้พิจารณา

เฉลยแบบฝึกหัดชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 1

(1) จงพิจารณาประโยค/ข้อความต่อไปนี้ว่าเป็นประพจน์หรือไม่เพราะเหตุใด

ประโยค/ข้อความ	เป็นประพจน์หรือไม่	เหตุผล
ฉันอยากเป็นนักแสดง	ไม่เป็นประพจน์	เพราะเป็นการแสดงความรู้สึกปรารถนา
$3 + 2 = 0$	เป็นประพจน์	มีค่าความจริงเป็นเท็จ
หาร 3 ด้วย 2 ได้ผลลัพธ์เท่าไร	ไม่เป็นประพจน์	เพราะเป็นคำถาม
ช่วยอธิบายเลขข้อนี้ให้หน่อย	ไม่เป็นประพจน์	เพราะเป็นประโยคขอร้อง
1 มากกว่า -2	เป็นประพจน์	มีค่าความจริงเป็นจริง
7 เป็นจำนวนคี่	เป็นประพจน์	มีค่าความจริงเป็นจริง
0 เป็นจำนวนคู่	เป็นประพจน์	มีค่าความจริงเป็นจริง
ปลาและนกเป็นสัตว์ปีก	เป็นประพจน์	มีค่าความจริงเป็นเท็จ
สวัสดีปีใหม่	ไม่เป็นประพจน์	เพราะเป็นการพูดอวยพร
จงหาค่าของ X ที่ทำให้ $x - 5 = 0$	ไม่เป็นประพจน์	เพราะเป็นคำถาม
เธอจะไปไหน	ไม่เป็นประพจน์	เพราะเป็นคำถาม
กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย	เป็นประพจน์	มีค่าความจริงเป็นจริง
$x + 3 = 8$	ไม่เป็นประพจน์	เพราะมีตัวแปร X, ประโยคเปิด
จงช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนให้สะอาด	ไม่เป็นประพจน์	เพราะเป็นคำสั่ง
$12 \div 3 = 6$	เป็นประพจน์	มีค่าความจริงเป็นเท็จ
ถ้า $x = \{1, 4, 9\}$ และ $y = \{8, 9, 10\}$ แล้ว $x - y = \{1, 4\}$	เป็นประพจน์	มีค่าความจริงเป็นจริง
ฉันอยากเป็นตำรวจ	ไม่เป็นประพจน์	เพราะเป็นการแสดงความรู้สึกปรารถนา
ห้ามทิ้งขยะบริเวณนี้	ไม่เป็นประพจน์	เพราะเป็นการห้าม
$\{1, 2\} \subset \{1, 2, 3\}$	เป็นประพจน์	มีค่าความจริงเป็นจริง

- (2) จงพิจารณาว่าประโยคต่อไปนี้ประพจน์หรือเป็นประโยคเปิดหรือไม่ใช่ทั้งประพจน์และประโยคเปิด

ประโยค/ข้อความ	ประพจน์	ไม่ใช่ทั้งประพจน์และ ประโยคเปิด	ประโยคเปิด
$x + 5 = 12$			✓
$3^2 + 5 = 14$	✓		
$y^2 = 25$			✓
$\sqrt{144} = 10$	✓		
$4z + 5 = 21$			✓
$\sqrt{2}$ เป็นจำนวนอตรรกยะ	✓		
เขาชอบไปดูภาพยนตร์			✓
จงหาค่า x จากสมการ $x + 2 = 6$		✓	
คนดีมีคู่		✓	
เธอเป็นคนสวย		✓	
24 เป็น 3 เท่าของ 8	✓		
0 เป็นทั้งจำนวนคู่และจำนวนคี่	✓		
มี x บางตัวซึ่ง $x^2 - x = 2$			✓
มีจำนวนจริงบางตัว ซึ่ง $x < 5$			✓
ปีกกล้าขาแข็ง		✓	
พระศุภร์เข้าพระเสวาร์แทรก		✓	
ดวงจันทร์มีแสงสว่างในตัวเอง	✓		
เปิดน้ำเป็นชื่อเปิดชนิดหนึ่ง	✓		
วิชาคณิตศาสตร์จำเป็นสำหรับทุกคน	✓		
จังหวัดเชียงใหม่ตั้งอยู่ที่ภาคเหนือของประเทศไทย	✓		

เจลอัยกักรรรมทึ 1 “ มารู้จักประพจน์กันเถอะ ”

ให้ครผู้สอนเป็นผู้พิจารณา

เจลอัยแบบทดสอบชุดกักรรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 1

ประโยค	เป็นประพจน์หรือไม่	ค่าความจริง
ออกไปนะ	ไม่เป็นประพจน์	-
เศษส่วนไม่เป็นจำนวนตรรกยะ	เป็นประพจน์	เท็จ
หลับตาเดี๋ยวนี้นะ	ไม่เป็นประพจน์	-
2 เป็นจำนวนเฉพาะ	เป็นประพจน์	จริง
$2(2) + 4 > 12$	เป็นประพจน์	เท็จ
$X + 13 = 25$	ไม่เป็นประพจน์	-
ใครๆก็ทำได้	ไม่เป็นประพจน์	-
รักดีห้ามจั่วรักชั่วห้ามเส้า	ไม่เป็นประพจน์	-
สามเหลี่ยมบางรูปเป็นสามเหลี่ยมด้านเท่า	เป็นประพจน์	จริง
สามเหลี่ยมทุกรูปเป็นสามเหลี่ยมหน้าจั่ว	เป็นประพจน์	เท็จ
4 เป็นจำนวนคู่หรือไม่	ไม่เป็นประพจน์	-

จงยกตัวอย่างประพจน์ที่มีค่าความจริงเป็นจริงมา 3 ตัวอย่าง

ให้ครผู้สอนเป็นผู้พิจารณา

จงยกตัวอย่างประพจน์ที่มีค่าความจริงเป็นเท็จมา 3 ตัวอย่าง

ให้ครผู้สอนเป็นผู้พิจารณา

จงยกตัวอย่างประโยคที่ไม่เป็นประพจน์มา 3 ตัวอย่าง

ให้ครผู้สอนเป็นผู้พิจารณา

คณิตศาสตร์เสริมทักษะ (ค 411)

ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 2

เรื่อง

การเชื่อมประพจน์

เวลา 50 นาที

โรงเรียน.....

ชื่อ.....

ชั้น ม. 5/.....เลขที่.....

ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 2

เรื่อง การเชื่อมประพจน์

คำชี้แจง ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 2 มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ความรู้เรื่องการเชื่อมประพจน์ (ใช้เวลา 15 นาที)

นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหา เรื่อง การเชื่อมประพจน์ พร้อมทั้งทำแบบฝึกหัด เมื่อพบปัญหาในการเรียนสามารถถามครูหรือเพื่อนๆ ได้

ตอนที่ 2 กิจกรรม “การเชื่อมประพจน์” (ใช้เวลา 20 นาที)

หลังจากนักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจแล้วปฏิบัติกิจกรรมในใบกิจกรรม ตามลำดับขั้นตอนจนเข้าใจโดยศึกษาข้อตกลงให้เข้าใจและรับฟังคำอธิบายเพิ่มเติมจากครูผู้สอน

ตอนที่ 3 แบบทดสอบชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 2 (ใช้เวลา 15 นาที)

เมื่อปฏิบัติกิจกรรมในตอนที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับ และทำแบบทดสอบชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 2

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 2 แล้วนักเรียนสามารถ

1. สามารถเขียนสัญลักษณ์แทนประพจน์ที่เชื่อมด้วยและ , หรือ , ถ้า...แล้ว , ก็ต่อเมื่อ , ไม่ได้
2. หานิเสธของประพจน์ที่กำหนดให้ได้
3. เข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้แทนประพจน์

เวลาที่ใช้ 50 นาที

การเชื่อมประพจน์

สื่อ

1. ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 2
2. ใบกิจกรรมคณิตศาสตร์ “ ใบกิจกรรมที่ 2 ”

ตอนที่ 1

การเชื่อมประพจน์

ประโยคที่พบในชีวิตประจำวันมักมีการเชื่อมด้วย คำว่า "และ", "หรือ", "ถ้า...แล้ว", "ก็ต่อเมื่อ" เช่น 0 เป็นจำนวนคู่และ 3 เป็นจำนวนคี่ มีสัญลักษณ์และความหมายดังตารางต่อไปนี้

สัญลักษณ์	ความหมายทางภาษาไทย	สัญลักษณ์	อ่านว่า
$\sim$	ไม่ , ไม่ใช่	$\sim p$	นิเสธของพี
$\wedge$	และ	$p \wedge q$	พี และ คิว
$\vee$	หรือ	$p \vee q$	พี หรือ คิว
$\rightarrow$	ถ้า.....แล้ว	$p \rightarrow q$	ถ้า พี แล้ว คิว
$\leftrightarrow$	ก็ต่อเมื่อ	$p \leftrightarrow q$	พี ก็ต่อเมื่อคิว

ประพจน์ที่ไม่มีตัวตัวเชื่อมอยู่เรียกว่า ประพจน์เดี่ยว

ประพจน์ที่มีตัวเชื่อมอยู่เรียกว่าประพจน์เชิงประกอบ

ตัวเชื่อม	ตัวอย่างของคำที่มีความหมายเหมือนกัน
ไม่	ไม่ใช่ ไม่จริงที่ว่า
และ	แต่ กับ
หรือ	หรือไม่ก็
ถ้า.....แล้ว	ถ้า.....จะได้ว่า เมื่อ.....จะได้ ดังนั้น หมายถึง หมายความว่า ถ้าหากว่า เมื่อไรก็ตามที่
ก็ต่อเมื่อ	ถ้า.....แล้ว.....และถ้า.....แล้ว สมมูลกับเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นและเพียงพอสำหรับ

ประพจน์ : วันนี้ฝนตก แทนด้วย P

ประพจน์ใหม่ : วันนี้ฝนไม่ตก

สัญลักษณ์ : $\sim P$

การใช้ตัวเชื่อม $\wedge$

ประพจน์ : แต่งเป็นคนดี แทนได้ด้วย P

ประพจน์ : ดำเป็นคนดี แทนได้ด้วย q

ประพจน์เชิงประกอบ :

แต่งและดำเป็นคนดี

สัญลักษณ์ : $p \wedge q$

การใช้ตัวเชื่อม $\vee$

ประพจน์ : สมชายเป็นแพทย์แทนได้ด้วย P

ประพจน์ : สมชายเป็นครู แทนได้ด้วย q

ประพจน์เชิงประกอบ :

สมชายเป็นแพทย์หรือเป็นครู

สัญลักษณ์ : $p \vee q$

การใช้ตัวเชื่อม $\leftrightarrow$

ประพจน์ : ดำเป็นคนมีเงินแทนได้ด้วย P

ประพจน์ : เขาเป็นเศรษฐี แทนได้ด้วย q

ประพจน์เชิงประกอบ :

ดำเป็นคนมีเงินก็ต่อเมื่อเขาเป็นเศรษฐี

สัญลักษณ์ : $p \leftrightarrow q$

การใช้ตัวเชื่อม $\rightarrow$

ประพจน์ : เขียวเป็นคนขยัน แทนได้ด้วย P

ประพจน์ : เขียวต้องสอบได้ แทนได้ด้วย q

ประพจน์เชิงประกอบ :

ถ้าเขียวเป็นคนขยันแล้วเขียวต้องสอบได้

สัญลักษณ์ : $p \rightarrow q$

แบบฝึกหัดชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 2

1. จงเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ถูกต้อง (10 คะแนน)

ข้อ	ประโยค/ข้อความ	ประพจน์เดียว	ประพจน์เชิงประกอบ
1.1	4 น้อยกว่า 10		
1.2	$2 - 7 = 5$ แต่ $2 - 7 = -5$		
1.3	5 หาร 25 ได้ลงตัว		
1.4	วินัยกินข้าวหรือขนมปัง		
1.5	นาย ก สูงกว่านาย ข		
1.6	เมื่อไรก็ตามที่ฝนตกแดงไม่ไปโรงเรียน		
1.7	$\{a, b\} \cap \{1, 2\} = \emptyset$		
1.8	21 ไม่ใช่จำนวนจริง		
1.9	$\{1, a\} \cup \{1, b\} = \{1, a, b\}$		
1.10	ปลาวาฬกับคนเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม		

2. จงเขียนประโยคต่อไปนี้อยู่ในรูปสัญลักษณ์ (10 คะแนน)

ข้อ	ประโยค/ข้อความ	สัญลักษณ์
2.1	ถ้าคนมีปีกแล้วคนบินได้	
2.2	ถ้า 2 หาร 6 ลงตัวแล้ว 6 เป็นจำนวนคู่	
2.3	อรอุมามีอาชีพเป็นครูหรือนักแสดง	
2.4	นายแดงกินข้าว ก็ต่อเมื่อนายแดงหิว	
2.5	2 เป็นจำนวนเต็มคู่ ดังนั้น 2 ต้องไม่ใช่จำนวนเต็มคี่	
2.6	4 เป็นจำนวนคู่ กับ 1 เป็นจำนวนคี่	
2.7	2 เท่ากับ 1 แต่ 3 เท่ากับ 2	
2.8	ไม่จริงที่ว่าดวงจันทร์โคจรรอบโลก	
2.9	กันยาจะไปเล่นเทนนิสหรือไปเล่นปิงปอง	
2.10	$x < 0$ ก็ต่อเมื่อ x เป็นจำนวนเต็มลบ	

ตอนที่ 2

กิจกรรมที่ 2 “การเชื่อมประพจน์”

เรื่อง

ผลการเรียนรู้คาดหวัง

การเชื่อมประพจน์

1. สามารถเขียนสัญลักษณ์แทนประพจน์ที่เชื่อมด้วย “และ” , “หรือ” , “ถ้า...แล้ว” , “ก็ต่อเมื่อ” , “ไม่” ได้
2. หานิเสธของประพจน์ที่กำหนดให้ได้
3. เข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้แทนประพจน์
4. รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น
5. มีความสามารถในการให้เหตุผล

รูปแบบการจัดกิจกรรม

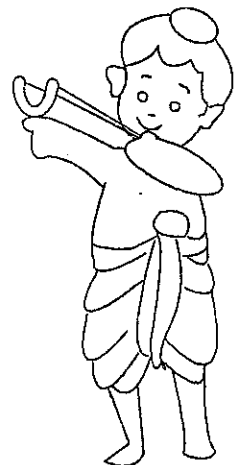
วิธีการดำเนินการ

เป็นกิจกรรมกลุ่มฝึกทักษะในการเชื่อมประพจน์รูปแบบต่างๆ

1. ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 -5 คน
2. ช่วยกันกำหนดประพจน์และสร้างสัญลักษณ์แทนประพจน์
เชิงประพจน์ที่กำหนดขึ้นด้วยตัวเชื่อม “และ” , “หรือ” , “ถ้า...แล้ว” “ก็ต่อเมื่อ” , “ไม่” โดยประพจน์ที่กำหนดขึ้นแต่ละข้อไม่ซ้ำกัน
3. บันทึกผลงานลงในใบกิจกรรมที่ 2 ส่งให้ผู้สอนตรวจสอบความถูกต้องและเก็บเข้าแฟ้มสะสมงาน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. ผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

ตอนที่ 3

แบบทดสอบชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 2

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ห้อง.....

(1) จงเขียนประโยคต่อไปนี้ในรูปของสัญลักษณ์ (10 คะแนน)

ข้อ	ประโยค/ข้อความ	สัญลักษณ์
1.1	5 เป็นจำนวนคี่ แต่ 8 เป็นจำนวนคู่	
1.2	เมื่อไรก็ตามที่ฝนตกเด็กชายสมชายไม่ไปโรงเรียน	
1.3	สี่เหลี่ยมจัตุรัสมีพื้นที่ 100 ตารางเซนติเมตรก็ต่อเมื่อมีด้านยาวด้านละ 10 เซนติเมตร	
1.4	ไม่จริงที่ว่าดวงอาทิตย์จะดับ	
1.5	$4 \times 5 = 20$ และ $7 \times 3 = 21$	
1.6	$10 \times 8 = 80$ หรือ $10 \times 5 = 50$	
1.7	สมศรีจะให้ยืมของเล่นก็ต่อเมื่อสมปองช่วยทำงาน	
1.8	ถ้าปรีชา ขยันรดน้ำต้นมะลิจะออกดอกไว	
1.9	สุดาชอบไปเที่ยว แต่สุรินทร์ชอบอ่านหนังสือ	
1.10	โอภาสเป็นคนขยัน หรือเป็นคนขี้เกียจ	

(2) จงเขียนประโยคหรือข้อความที่เป็นประพจน์เชิงประกอบมา 10 ประโยค (10 คะแนน)

ข้อ	ประโยค/ข้อความ
1.1	
1.2	
1.3	
1.4	
1.5	
1.6	
1.7	
1.8	
1.9	
1.10	

เฉลยแบบฝึกหัดชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 2

1. จงเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ถูกต้อง (10 คะแนน)

ข้อ	ประโยค/ข้อความ	ประพจน์เดียว	ประพจน์เชิงประกอบ
1.1	4 น้อยกว่า 10	✓	
1.2	$2 - 7 = 5$ หรือ $2 - 7 = -5$		✓
1.3	5 หาร 25 ได้ลงตัว	✓	
1.4	วินัยกินข้าวหรือขนมปัง		✓
1.5	นาย ก สูงกว่านาย ข	✓	
1.6	เมื่อไรก็ตามที่ฝนตกแดงไม่ไปโรงเรียน		✓
1.7	$\{a,b\} \cap \{1,2\} = \emptyset$	✓	
1.8	21 ไม่ใช่จำนวนจริง		✓
1.9	$\{1,a\} \cup \{1,b\} = \{1,a,b\}$	✓	
1.10	ปลาวาฬกับคนเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม		✓

2. จงเขียนประโยคต่อไปนี้ให้อยู่ในรูปสัญลักษณ์ (10 คะแนน)

ข้อ	ประโยค/ข้อความ	สัญลักษณ์
2.1	ถ้าคนมีปีกแล้วคนบินได้	$p \rightarrow q$
2.2	ถ้า 2 หาร 6 ลงตัวแล้ว 6 เป็นจำนวนคู่	$p \rightarrow q$
2.3	อรอุมามีอาชีพเป็นครูหรือนักแสดง	$p \vee q$
2.4	นายแดงกินข้าว ก็ต่อเมื่อนายแดงหิว	$p \leftrightarrow q$
2.5	2 เป็นจำนวนเต็มคู่ ดังนั้น 2 ต้องไม่ใช่จำนวนเต็มคี่	$p \rightarrow q$
2.6	4 เป็นจำนวนคู่ กับ 1 เป็นจำนวนคี่	$p \wedge q$
2.7	2 เท่ากับ 1 แต่ 3 เท่ากับ 2	$p \wedge q$
2.8	ไม่จริงที่ว่าดวงจันทร์โคจรรอบโลก	$\sim p$
2.9	กันยาจะไปเล่นเทนนิสหรือไปเล่นปิงปอง	$p \vee q$
2.10	$x < 0$ ก็ต่อเมื่อ x เป็นจำนวนเต็มลบ	$p \leftrightarrow q$

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2

ให้ครูผู้สอนเป็นผู้พิจารณา

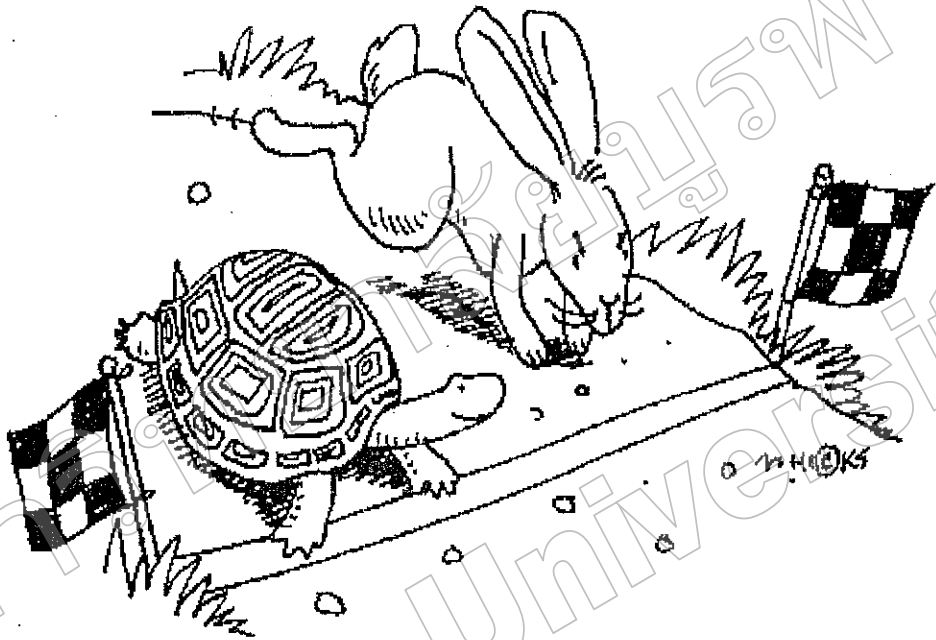
เฉลยแบบทดสอบชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ชุดที่ 2

(1)

ข้อ	ประโยค/ข้อความ	สัญลักษณ์
1.1	5 เป็นจำนวนคี่ แต่ 8 เป็นจำนวนคู่	$p \wedge q$
1.2	เมื่อไรก็ตามที่ฝนตกเด็กชายสมชายไม่ไปโรงเรียน	$p \rightarrow q$
1.3	สี่เหลี่ยมจัตุรัสมีพื้นที่ 100 ตารางเซนติเมตรก็ต่อเมื่อมีด้านยาวด้านละ 10 เซนติเมตร	$p \leftrightarrow q$
1.4	ไม่จริงที่ว่าดวงอาทิตย์จะดับ	$\sim p$
1.5	$4 \times 5 = 20$ และ $7 \times 3 = 21$	$p \wedge q$
1.6	$10 \times 8 = 80$ หรือ $10 \times 5 = 50$	$p \vee q$
1.7	สมศรีจะให้ยิ้มของเล่นก็ต่อเมื่อสมปองช่วยทำงาน	$p \leftrightarrow q$
1.8	ถ้าปรีชา ขยันรดน้ำต้นมะลิจะออกดอกไว	$p \rightarrow q$
1.9	สุดาชอบไปเที่ยว แต่สุรินทร์ชอบอ่านหนังสือ	$p \wedge q$
1.10	โอภาสเป็นคนขยัน หรือเป็นคนขี้เกียจ	$p \vee q$

(2) ให้ครูผู้สอนเป็นผู้พิจารณา

คณิตศาสตร์เสริมทักษะ (ค 411)

ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ ชุดที่ 3

เรื่อง

การหาค่าความจริงของประพจน์

เวลา 50 นาที

โรงเรียน.....

ชื่อ.....

ชั้น ม. 5/.....เลขที่.....